

Sygn. akt III PK 191/18

POSTANOWIENIE

Dnia 14 listopada 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z powództwa A.K.
przeciwko Zespołowi Szkół Zawodowych w B.
o przywrócenie do pracy,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 14
listopada 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w W.
z dnia 10 maja 2018 r., sygn. akt VIII Pa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. nie obciąża powódki kosztami pełnomocnika strony
pozwanej w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 10 maja 2018 r., sygn. akt VIII Pa (...), Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w W. – w sprawie z powództwa A.K. przeciwko Zespołowi Szkół Zawodowych w B. – oddalił apelację powódki od wyroku Sądu Rejonowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w W. z dnia 12 stycznia 2018 r., sygn. akt IV P (...), oddalającego powództwo o przywrócenie do pracy.

Powyższy wyrok Sądu Okręgowego powódka zaskarżyła skargą kasacyjną. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano, że w sprawie występuje „istotne zagadnienie prawne dotyczące dopuszczalności

swobody dokonywanej przez dyrektora szkoły jako pracodawcy oceny kwalifikacji nauczyciela mianowanego, i doboru kadry pracowniczej, w kontekście zarówno przyjętych kryteriów doboru pracowników do zwolnienia na podstawie ust. 2 art. 20 ustawy z dnia 26 stycznia Karta Nauczyciela, jak również w odniesieniu do brzmienia art. 9 tej ustawy i/oraz wydanych na podstawie ust. 2 tego artykułu przepisów wykonawczych...". W ocenie skarżącej istnieje potrzeba wykładni wskazanych przepisów, w zakresie dopuszczalności dokonywania przez dyrektora szkoły, swoistej weryfikacji gradacji tych uprawnień, poprzez uznawanie tych kwalifikacji jedynie na określonym poziomie nauczania (kwalifikacji do nauczania przedmiotu na poziomie podstawowym, a już nie rozszerzonym) a/i prawidłowości uznawania tych kwalifikacji jedynie w części, w zależności od aktualnej podstawy programowej, daty ukończenia studiów wyższych/podyplomowych i ich nazewnictwa. Wskazano, że konieczna jest wykładnia „art. 9 ust. 2 w związku z art. 20 ust. 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela, albowiem pomimo bogatego orzecznictwa sądowego dotyczącego wykładni art. 20 ust. 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela, nadal występują rozbieżności w stosowaniu tego przepisu, powyższe uzasadnia także stanowisko Sądu Okręgowego i Rejonowego w niniejszej sprawie, gdy w aktualnym stanie prawnym, powołują się na wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 lipca 2001 r., II PKN 549/01...".

W odpowiedzi na skargę kasacyjną strona pozwana wniosła o odrzucenie skargi; ewentualnie - o oddalenie skargi, a także o zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna powódki nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście

uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony w ten sposób, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) oraz istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości i wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżąca wykazała istnienie przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.

W świetle utrwalonego już orzecznictwa Sądu Najwyższego dotyczącego przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne polega na sformułowaniu samego zagadnienia wraz ze wskazaniem konkretnego przepisu prawa, na tle którego to zagadnienie występuje oraz wskazaniu argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, w tym także na sformułowaniu własnego stanowiska przez skarżącego. Wywód ten powinien być zbliżony do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, LEX nr 1102817). Analogicznie należy traktować wymogi konstrukcyjne samego zagadnienia prawnego, formułowanego w ramach przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., oraz jego związek ze sprawą i skargą kasacyjną, która miałaby zostać rozpoznana przez Sąd Najwyższy. Zagadnienie prawne powinno: 1) być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01, LEX nr 52571); 2) być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumcji i rozstrzygnięcia

konkretnego sporu (postanowienia Sądu Najwyższego; z dnia 15 października 2002 r., III CZP 66/02, LEX nr 57240; z dnia 22 października 2002 r., III CZP 64/02, LEX nr 77033 i z dnia 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08, LEX nr 478179); 3) pozostawać w związku z rozpoznawaną sprawą (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, LEX nr 864002; z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, LEX nr 560504) i 4) dotyczyć zagadnienia budzącego rzeczywiście istotne (poważne) wątpliwości. Istotność zagadnienia prawnego konkretyzuje się zaś w tym, że w danej sprawie występuje zagadnienie prawne mające znaczenie dla rozwoju prawa i praktyki sądowej. Wymóg ten jest uzasadniony publicznymi celami rozpoznania przez Sąd Najwyższy skargi kasacyjnej (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 października 2007 r., V CSK 356/07, LEX nr 621243).

Zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego skarżący – opierając wniosek o przyjęcie jego skargi do rozpoznania na przyczynie przyjęcia skargi określonej w przepisie art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. – powinien nie tylko określić, które przepisy wymagają wykładni, ale także wskazać, na czym polegają poważne wątpliwości związane ze stosowaniem tych przepisów wraz z podaniem doktrynalnego lub orzeczniczego źródła tych wątpliwości (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, Biuletyn SN 2002 nr 7, s. 10). Konieczne jest opisanie tych wątpliwości, wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, a także przedstawienie własnej propozycji interpretacyjnej (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 3 listopada 2003 r., II UK 184/03; z dnia 22 czerwca 2004 r., III UK 103/04, czy też z dnia 17 grudnia 2007 r., I PK 233/07, OSNP 2009 nr 3-4, poz. 43). Jeżeli zaś skarżący powołuje się na rozbieżności w orzecznictwie sądowym, to zobowiązany jest przytoczyć te rozbieżne orzeczenia Sądów, przy czym musi wykazać, że występująca w nich rozbieżność ma swoje źródło w różnej wykładni przepisu albo wykazać, że wykładnia dokonana przez Sąd drugiej instancji sprzeczna jest z jednolitym stanowiskiem doktryny lub orzecznictwa Sądu Najwyższego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 marca 2008 r., II CSK 21/08, LEX nr 794605). Chodzi przy tym o rozbieżności w wykładni przepisu prawa, a nie o rozbieżności w jego zastosowaniu. Ponadto, ze względu na publiczne cele, jakie ma do spełnienia

rozpoznanie przez Sąd Najwyższy skargi kasacyjnej, skarżący powinien także wykazać celowość dokonania wykładni przepisu przez Sąd Najwyższy ze względu na potrzeby praktyki sądowej (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 19 października 2012 r., III SK 15/12, LEX nr 1228636 oraz z dnia 19 października 2012 r., III SK 13/12, LEX nr 1228618).

Uwzględniając przedstawione założenia interpretacyjne należy stwierdzić, że autorka rozpatrywanej skargi kasacyjnej nie przedstawia ani istotnego zagadnienia prawnego sprawy w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. ani też nie wykazuje, że istnieje potrzeba wykładni wskazanych przepisów prawa w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.

Postawiona w uzasadnieniu wniosku kwestia została ograniczona do zasygnalizowania problemu, który w ocenie skarżącej dotyczy między innymi „dopuszczalności swobody dokonywanej przez dyrektora szkoły jako pracodawcy oceny kwalifikacji nauczyciela mianowanego, i doboru kadry pracowniczej, w kontekście zarówno przyjętych kryteriów doboru pracowników do zwolnienia na podstawie ust. 2 art. 20 ustawy z dnia 26 stycznia Karta Nauczyciela, jak również w odniesieniu do brzmienia art. 9 tej ustawy...”. Tak zarysowany problem w swojej ogólnikowości nie zawiera argumentacji prawnej wykazującej, że w sprawie rzeczywiście występują przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania określone w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. Autorka skargi nie uwzględnia w konstrukcji swoich „problemów” stanowiska zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w W. w zakresie analizy interpretacyjnej przepisów prawa materialnego, analizy przedstawionej szczegółowo w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku.

W skardze kasacyjnej nie przedstawiono także rozbieżności w orzecznictwie sądowym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. dotyczących sygnalizowanych kwestii. Zgodnie z powołanym w uzasadnieniu wniosku wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 12 lipca 2001 r., I PKN 549/00, OSNP 2003 nr 11, poz. 271, niemożność dalszego zatrudnienia w pełnym wymiarze zajęć jako przesłankę przeniesienia nauczyciela w stan nieczynny (art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela; jednolity tekst: Dz.U. z 1997 r. Nr 56, poz. 357 ze zm.) należy odnosić do przedmiotu nauczanego dotąd przez nauczyciela, a wyjątkowo tylko można brać pod uwagę inne przedmioty, do nauczania których ma kwalifikację,

jeżeli w szkole występuje potrzeba dokonania zmian w tym zakresie, podyktowana dobrem uczniów lub brakami kadrowymi. Uwzględniając powyższe stanowisko Sądu Najwyższego, Sąd drugiej instancji uznał, że powódka nie miała wystarczających kwalifikacji do nauczania informatyki na poziomie wyższym niż podstawowy. Powódka wykształcenie informatyczne uzyskała na studiach podyplomowych w ramach studiów Informatyka dla nauczycieli. Nie były to kursy kierunkowe, obejmowały one zagadnienia informatyczne jako narzędzie do nauczania i traktowały informatykę jako narzędzie do nauczania. Tak też kwalifikacje powódki w tym zakresie oceniła dyrektor szkoły porównując wykształcenie nauczycieli prowadzących ten przedmiot. Przedmiot ten (informatyka) był prowadzony w poszczególnych oddziałach przez kadrę, posiadającą wyższe kwalifikacje oraz doświadczenie dydaktyczne w nauczaniu tego przedmiotu niż powódka. Zatrudnieni u strony pozwanej nauczyciele przedmiotów informatycznych i teleinformatycznych oraz informatyki w zakresie rozszerzonym ukończyli kierunkowe studia wyższe na kierunku telekomunikacja, elektronika lub matematyka oraz studia podyplomowe z informatyki i stale podnoszą swoje wykształcenie w tym zakresie. Sąd drugiej instancji powołując się na wskazane orzecznictwo Sądu Najwyższego stwierdził, że wybór pracownika do zwolnienia - w razie ograniczenia zatrudnienia - należy do pracodawcy, ale może być zakwestionowany przez pracownika, gdy między pracownikiem zwalnianym a pozostałymi istnieją poważne dysproporcje co do kwalifikacji zawodowych, wykształcenia, przydatności na danym stanowisku, sposobu wykonywania obowiązków. Według Sądu drugiej instancji pracodawca (pозwana) - przy wyborze powódki jako pracownika do zwolnienia - mając prawo wyboru pracownika, nie naruszył zasady, na które wskazują powołane orzeczenia Sądu Najwyższego.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c. (pkt 1.). Rozstrzygnięcie pkt 2. niniejszego postanowienia ma podstawę w art. 102 k.p.c.

as